

LITE MER KÄNDA OCH POPULÄRA LOKALPOLITIKER

SÖREN HOLMBERG

Lite ljus i tunneln, åtminstone för göteborgspolitikerna. SOM-institutets mätningar av hur kända och uppskattade ledande lokalpolitiker är i Göteborg visar 2005 för första gången på vissa uppgångar. Politikerna har blivit något mer välkända, och bland dem som känner till politikerna har de dessutom blivit något mer populära. Vi talar inte om några stora förändringar, men dock siffror på plussidan. Och det är viktigt eftersom såväl kännedomssiffrorna som populariteten i de flesta fall ligger på låga nivåer.

SOMs mätteknik har varit densamma genom åren. Vi har inte enbart utnyttjat den i göteborgsstudierna. Samma metodik har också använts i våra nationella SOM-undersökningar när det gäller partiledarna och i de regionala studierna i Västra Götaland och i Skåne. Ett antal ledande politiker har valts ut och presenterats för SOMs urvalspersoner. Undersökningspersonerna har först fått ange om de känner till de aktuella politikerna och sedan – om svaret är ja – hur mycket de uppskattar henne eller honom. Uppskattningen mäts på en ogillar-gillarskala med värden mellan -5 till +5. I resultatredovisningen multiplicerar vi resultaten med tio för att undvika decimaler och få en skala mellan -50 till +50.

I tabellerna 1-4 visas hur kända och uppskattade ett urval politiker i Göteborg respektive i Västra Götaland har varit under de år vi genomfört studierna – från 1994 i Göteborg och från 1998 i Västra Götaland. Göran Johansson (s) i Göteborg intar en särställning. Han är nästan lika känd som partiledarna, men popularitetsmässigt är han klart mer uppskattad. Göran Johanssons kännedomssiffra på 80 procent 2005 är något lägre än motsvarande resultat för partiledarna som brukar ligga något över 90 procent. Uppskattningstalet för Johansson på +19 är dock klart bättre än vad någon partiledare lyckas åstadkomma. Högst siffra 2005 hade Fredrik Reinfeldt (m) med +8; Göran Persson (s) hade endast -4 (Holmberg och Weibull 2006).

Två andra göteborgspolitikere med någorlunda bra kännedomssiffror är Frank Andersson (s) med 54 procent och Jan Hallberg med 41 procent. I Hallbergs fall är också popularitetsresultatet relativt bra med en stigande kurva och medeltalet +9 år 2005. Övriga lokalpolitiker i Göteborg som vi har undersökt är däremot föga välkända. De har alla resultat kring låga 20 procent. I tre fall dock med något ökande siffror. Det gäller Eva Olofsson (v), Kia Andreasson (mp) och Carina Liljesand (kd).

Tabell 1 Kännedom om ledande politiker i Göteborg (procent)

politiker (parti)	andel bland samtliga										andel bland egna partiets sympatisörer														
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Göran Johansson (s)	79	82	81	75	85	75	80	74	75	72	80		83	84	85	83	83	76	76	79	75	79	80	81	
Johnny Magnusson (m)	69	66	61	56	63	56	56	-	-	-	-		78	74	68	66	71	65	67	64	-	-	-	-	
Frank Andersson (s)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	
Margita Björklund (fp)	44	50	44	43	48	44	47	50	-	-	-		52	54	52	54	56	57	69	61	-	-	-	-	
Rune Zachrisson (fp)	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Claes Roxbergh (mp)	42	43	33	28	38	33	36	36	-	-	-		30	39	27	27	45	35	42	36	-	-	-	-	
Jan Hallberg (m)	-	-	-	-	-	-	32	34	38	37	36	41		-	-	-	-	-	37	42	48	56	55	47	
Kerstin Svensson (s)	32	39	31	-	-	-	-	-	-	-	-		35	47	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Roger Andreasson (v)	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vivi-Ann Nilsson (s)	-	-	-	22	28	-	-	28	24	23	-		-	-	-	30	27	-	-	-	28	29	31	-	
Jan-Ake Ryberg (v)	-	26	18	16	-	-	-	-	-	-	-		-	28	24	19	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ture Jacobsson (kd)	22	24	18	16	20	-	-	-	-	-	-		*	*	*	*	32	-	-	-	-	-	-	-	
Eva Selin (c)	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alvar Persson (c)	-	22	17	14	-	-	-	-	-	-	-		-	*	*	*	-	-	-	-	-	-	-	-	
Eva Olofsson (v)	-	-	-	-	20	15	17	21	19	16	18	21		-	-	-	-	30	19	20	29	30	16	16	27
Solveig Lindström (s)	-	-	-	-	-	21	21	21	-	-	-		-	-	-	-	-	24	25	22	-	-	-	-	
Helene Odenjung (fp)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	
Kia Andreasson (mp)	-	-	-	-	-	-	-	-	14	12	21		-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	21	
Erik Lithander (fp)	-	-	-	-	-	-	-	20	16	19	-		-	-	-	-	-	-	-	-	29	18	25	-	
Karin Plejfel (mp)	-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	
Ann-Marie Johansson (c)	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	
Carina Liljesand (kd)	-	-	-	-	-	-	-	-	12	10	16		-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	9	29	
Lars Eklund (kd)	-	-	-	-	-	12	14	14	13	-	-		-	-	-	-	-	12	11	20	23	-	-	-	

Kommentar: Resultaten visar andelen göteborgska svarspersoner som inte kryssat för "personen okänd för mig" och som kryssat för någon grad av sympati på en ogillar-gillarskala i Väst-SOM-studierna. Procentbasen är definierad som samtliga personer som besvarat enkäterna i Göteborg. Efter kännedomfrågan tillfrågades undersökningspersonerna vad de tyckte om politikerna på en gillar-ogillarskala mellan -5 och +5. Ett - anger att politikerna i fråga inte ingick i det årets studie medan en * anger att antalet svarspersoner är mycket begränsat. Partisympatierna har mätts med hjälp av en fråga om bästa parti alternativt en fråga om bästa parti i rikspolitiken.

Tabell 2 Populära och mindre populära göteborgspolitiker (medeltal)

Fråga: "Var skulle du vilja placera några kommunala politiker i Göteborg på nedanstående skala?"

politiker (parti)	andel bland samtliga										andel bland egna partiets sympatisörer														
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Göran Johansson (s)	+17	+24	+19	+14	+10	+9	+14	+16	+10	+8	+12	+19	+31	+36	+31	+27	+29	+27	+26	+27	+26	+25	+27	+29	
Johnny Magnusson (m)	-1	+4	+5	+7	+7	+5	+7	+5	-	-	-	-	+22	+24	+21	+20	+22	+21	+22	+20	-	-	-	-	
Frank Andersson (s)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+12	
Margita Björklund (fp)	+3	+5	+8	+8	+8	+8	+9	+7	-	-	-	-	+9	+23	+24	+24	+24	+20	+17	+19	-	-	-	-	
Rune Zackrisson (fp)	-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Claes Roxbergh (mp)	-1	-1	+0	-2	-0	-5	-4	-5	-	-	-	-	+19	+11	+17	+19	+17	+13	+5	+8	-	-	-	-	
Jan Hallberg (m)	-	-	-	-	-	-	+3	+3	+4	+4	+5	+9	+8	+10	+16	-	-	-	-	-	+21	+16	+18	+18	
Kerstin Svensson (s)	+1	+1	+5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Roger Andreasson (v)	+1	-	-	-	-	-	-	-	-	+1	-2	-2	-	-	-	-	+4	+10	-	-	-	+6	+5	+5	
Vivi-Ann Nilsson (s)	-	-	-	-1	+0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Jan-Åke Ryberg (v)	-	+2	-1	+1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+3	+8	+12	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ture Jacobsson (kd)	-2	+0	+0	+1	+3	-	-	-	-	-	-	-	*	*	*	*	+15	-	-	-	-	-	-	-	
Eva Selin (c)	+1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alvar Persson (c)	-	-0	+2	-0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	*	*	-	-	-	-	-	-	-	-	
Eva Olofsson (v)	-	-	-	-	+2	+1	-2	+1	+3	+2	-1	+1	-	-	-	-	-	+4	+7	+4	+10	+15	*	+16	+8
Solveig Lindström (s)	-	-	-	-	-	-2	-1	+2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+6	+3	+7	-	-	-	-	
Helene Odenjüng (fp)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+10	
Kia Andreasson (mp)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+1	-1	-0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	+16	+8
Erik Lithander (fp)	-	-	-	-	-	-	-	-	+4	+1	+1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+3	+3	+11	-	
Karin Plejel (mp)	-	-	-	-	-	-	-	-	+3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	-	-	-	
Ann-Marie Johansson (c)	-	-	-	-	-	+1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	-	-	-	-	-	-	-	
Carina Liljesand (kd)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+1	-1	+2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	*	
Lars Eklund (kd)	-	-	-	-	-	-	-1	-2	-1	-1	-	-	-	-	-	-	-	-	+2	+6	+1	*	-	-	

Kommentar: Resultaten visar medeltalsvärden (gångar 10) på en ogillar-gillarskala med värden mellan -5 och +5. Egna partiets sympatisörer har precis som i tabell 1 definerats med hjälp av svaren på en fråga om bästa parti.

Tabell 3 Kännedom om ledande politiker i Västra Götaland (procent)

politiker (parti)	andel bland samtliga										andel bland egna partiets sympatisörer									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005				
Göran Johansson (s)	67	-	-	-	-	-	-	-	70	-	-	-	-	-	-	-				
Cecilia Widegren (m)	13	36	48	43	41	-	-	-	13	40	46	48	49	-	-	-				
Roland Andersson (s)	19	23	32	30	28	30	27	28	20	30	40	34	29	36	31	30				
Eva Eriksson (fp)	-	20	27	26	25	27	-	-	-	29	39	32	32	39	-	-				
Rune Lanestrand (svg)	19	21	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Annelie Stark (s)	23	24	28	25	22	23	22	22	26	30	35	26	24	28	25	23				
Bengt Mollstedt (m)	-	21	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-				
Kent Johansson (c)	-	16	20	18	18	18	16	17	-	19	34	35	33	36	34	25				
Stig Grauers (m)	-	18	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-				
Hans Aronsson (s)	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-				
Jan Hallberg (m)	15	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-				
Ursula Johansson (kd)	-	15	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-				
Carina Åström (v)	10	12	15	15	14	14	13	15	12	12	18	16	18	14	19	13				
Monica Selin (kd)	11	-	16	15	13	13	13	13	11	-	15	14	16	15	8	13				
Lars Bergsten (m)	-	-	-	-	-	13	10	12	-	-	-	-	-	17	8	10				
Jonas Andersson (fp)	-	-	-	-	-	-	10	12	-	-	-	-	-	-	10	9				
Susanne Aronsson (svg)	-	-	-	-	-	-	10	12	-	-	-	-	-	-	-	-				
Thomas Mellqvist (c)	11	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-				
Ingela Bergendahl (s)	-	11	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-				
Gunnel Adler (mp)	11	11	-	-	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	-	-				
Stefan Kristiansson (mp)	-	-	11	13	11	11	9	10	-	-	7	17	8	8	8	13				
Einar Hansander (svg)	-	-	-	-	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Jan Steen (fp)	10	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-				

Kommentar: Resultaten visar andelen svarspersoner som inte kryssar för "personen ökad för mig" och som kryssat för någon grad av sympati på en ogillar-gillarskala. Procentbasen har definierats som samtliga personer som besvarat Väst-SOM-enkäten i Västra Götaland. Partisympatierna har fastställts med hjälp av en fråga om bästa parti.

Tabell 4 Populära och mindre populära politiker i Västra Götaland (medeltal)

politiker (parti)	andel bland samtliga										andel bland egna partiets sympatisörer									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005				
Göran Johansson (s)	+10	-	-	-	-	-	-	-	+24	-	-	-	-	-	-	-				
Cecilia Widegren (m)	+2	+2	-15	-11	-8	-	-	-	+9	+21	+2	+5	+16	-	-	-				
Roland Andersson (s)	-3	-3	+2	-2	0	-4	-6	-4	+8	+8	+11	+7	+10	+5	+5	+4				
Eva Eriksson (fp)	-	+6	+5	+4	+5	0	-	-	-	+20	+17	+17	+9	+5	+5	-				
Rune Lanestrand (svg)	+2	-2	-3	-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Annelie Stark (s)	-1	-5	-3	-4	-3	-6	-6	-4	+9	+5	+6	+4	+3	+2	+2	+3				
Bengt Mollstedt (m)	-	-	-1	-	-	-	-	-	-	-	+8	-	-	-	-	-				
Kent Johansson (c)	-	+1	-0	-0	+2	-2	-1	-0	-	+21	-0	+9	+19	+7	+7	+11				
Stig Grauers (m)	-	-8	-	-	-	-	-	-	-	+1	-	-	-	-	-	-				
Hans Aronsson (s)	-	-	+0	-	-	-	-	-	-	-	+6	-	-	-	-	-				
Jan Hallberg (m)	+2	-	-	-	-	-	-	-	+13	-	-	-	-	-	-	-				
Ursula Johansson (kd)	-	-2	-	-	-	-	-	-	-	+5	-	-	-	-	-	-				
Carina Åström (v)	+3	+0	-0	-0	+2	-1	-1	+1	+6	+3	+6	+3	+11	+8	+8	+15				
Monica Selin (kd)	+3	-	-0	-1	+1	-2	+1	-0	+3	-	0	+4	+6	+5	+5	+9				
Lars Bergsten (m)	-	-	-	-	-1	-2	-2	-2	-	-	-	-	-	+4	+4	-0				
Jonas Andersson (fp)	-	-	-	-	-	-1	-1	+1	-	-	-	-	-	-	-	+9				
Susanne Aronsson (svg)	-	-	-	-	-	-	0	-1	-	-	-	-	-	-	-	-				
Thomas Mellqvist (c)	+1	-	-	-	-	-	-	-	+10	-	-	-	-	-	-	-				
Ingela Bergendahl (s)	-	+0	-	-	-	-	-	-	-	+1	-	-	-	-	-	-				
Gunnel Adler (mp)	+1	+1	-	-	-	-	-	-	+8	+13	-	-	-	-	-	-				
Stefan Kristiansson (mp)	-	-	-1	-1	0	-3	-1	-1	-	-	-	+5	-1	*	*	-0				
Einar Hansander (svg)	-	-	-	-	0	-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Jan Steen (fp)	+1	-	-	-	-	-	-	-	+10	-	-	-	-	-	-	-				

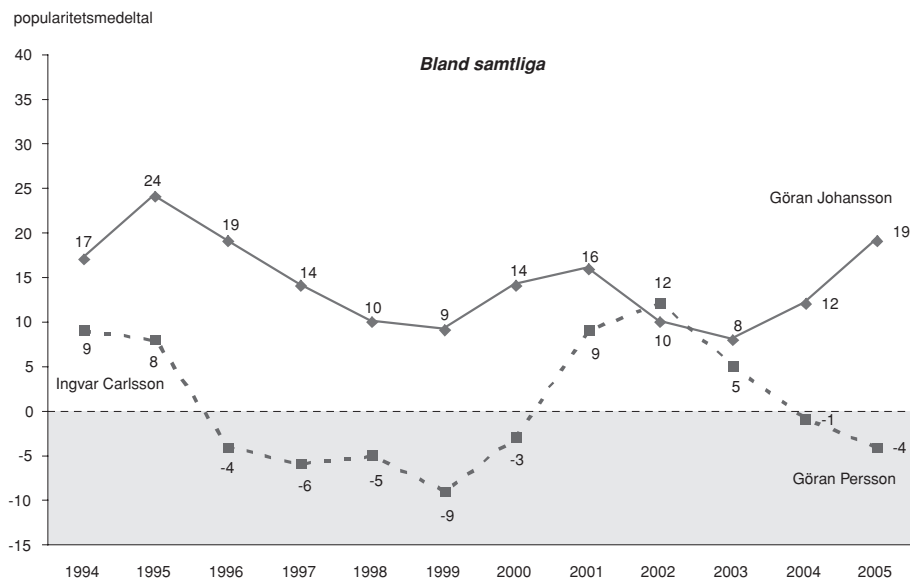
Kommentar: Resultaten är medelvärderna (gångar 10) på en ogillar-gillarskala med värden mellan -5 och +5. Partisympati har definierats på samma sätt som i tabell 3.

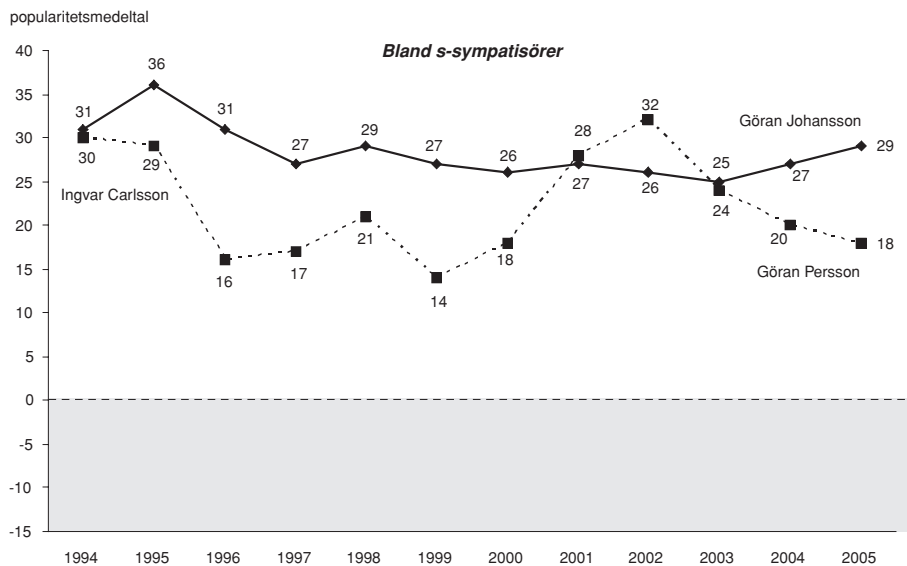
Resultaten för regionpolitikerna i Västra Götaland är mer dystra. Kännedomssiffrorna går inte nedåt 2005 men det ligger fortsatt kvar kring 10-15 procent för de flesta och med låga 22 respektive 28 procent för de minst okända – Annelie Stark (s) och Roland Andersson (s). Popularitetsmässigt är det heller inte några upplyftande siffror. Som bäst har regionpolitikerna medelvärden kring noll på ogillar-gillarskalan samtidigt som de två mest kända (Andersson och Stark) båda uppvisar ett resultat på -4; något bättre än -6 som de båda hade år 2004. Det är bara att konstatera att Västra Götaland inte har några välkända eller populära politiker. De syns knappt på väljarnas radarskärmar. Och de som syns bäst är inte uppskattade.

Om vi vill sluta lite mer positivt får vi återvända till Göran Johansson. Han är inte bara unik i sitt kändisskap och i sin popularitet. Bredden i hans popularitet är också unik. Han är uppskattad i alla läger, även bland anhängare till andra partier än socialdemokraterna. I studien 2005 hade Göran Johansson uppskattningssiffror på plussidan hos alla partiets väljare i Göteborg. Något motsvarande kan inte någon partiledare visa upp. De är alla mer kontroversiella utanför de egna partierna. Men så alltså inte Göran Johansson. Han är populär överallt.

En jämförelse mellan populariteten hos Göran J i Göteborg och Göran P i Sverige är illustrativ. Göran J vinner enkelt både bland folk i allmänhet och bland socialdemokratiska sympatisörer. Resultaten i figur 1 är slående. Utfallet 2005 med en klart mer populär Göran J än Göran P är nästan som en profetia om vad som sedan hände i valet 2006. Göran J:s socialdemokrater i Göteborg gick emot den nationella valvinden och ökade sitt röststöd i kommunalvalet samtidigt som Göran P:s socialdemokrater gjorde sitt sämsta val i Sverige sedan vi införde demokrati.

Figur 1 Vem är mest populär – Göran J eller Göran P? (medeltal)

Kommentar: Resultaten visar hur populära tre s-ledare har varit bland samtliga svarspersoner respektive bland s-sympatisörer under åren 1994 – 2005. Skalan kan variera mellan –50 (ogillar) och +50 (gillar). Medeltalen för partiledarna (Ingvar Carlsson 1994 – 95, Göran Persson 1996 – 05) gäller för hela Sverige. Göran Johanssons siffror gäller för Göteborg.

Referenser

Holmberg, Sören och Weibull, Lennart (red.) 2006. *Du stora nya värld*. Göteborg: SOM-institutet

